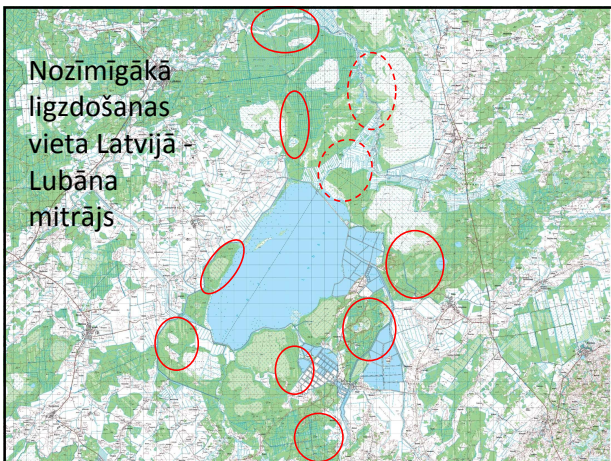
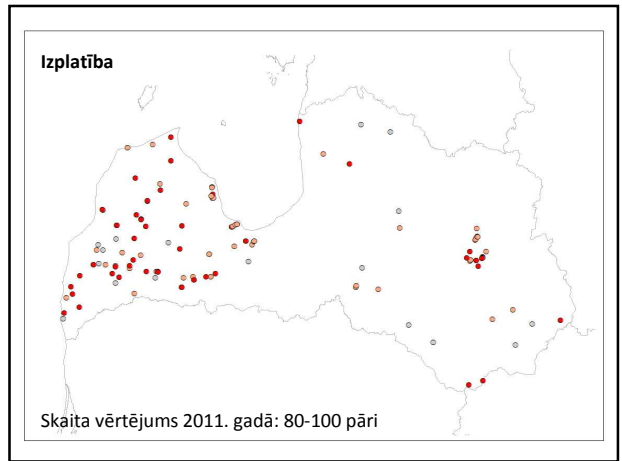
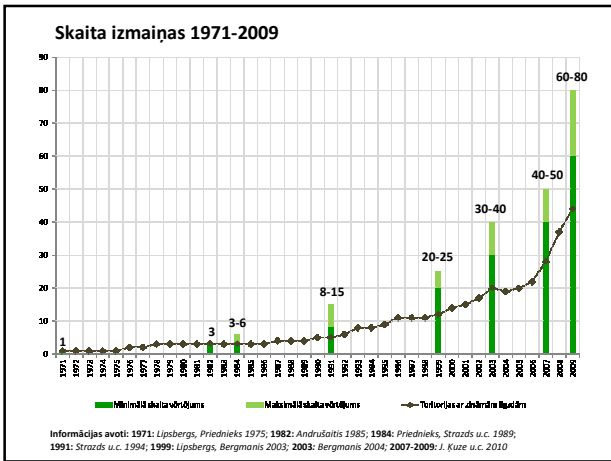

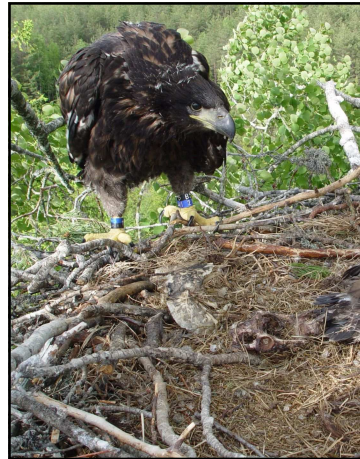
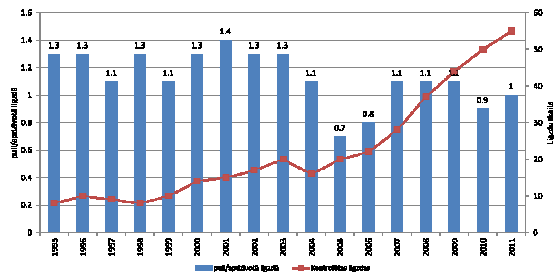

Šajā prezentācijā:

- Populācijas dinamika, ligzdošanas sekmes;
- Pārskats par gredzenošanu un gredzenu nolasišanu;
- Ērgļi un to izpētes darbs bildēs
- Ieskats citur veiktos izpētes darbos

Līdzdošanas sekmes

Pārskats par Latvijā gredzenotajiem jūras ērgļiem (1955-2011)

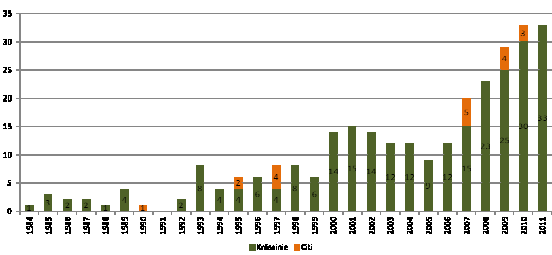
Apģredzenots 291 putns:

- 269 ar krāsainajiem gredzeniem (kopš 1984.);
- 22 ar parastajiem/nepilniem krās. (viens 1955.; pārējie kopš 1990.)

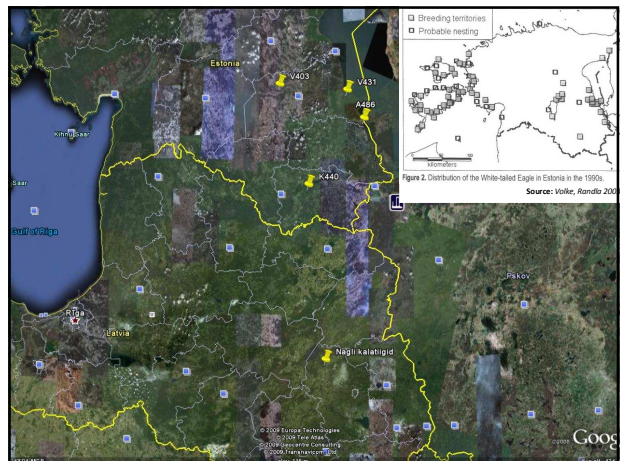
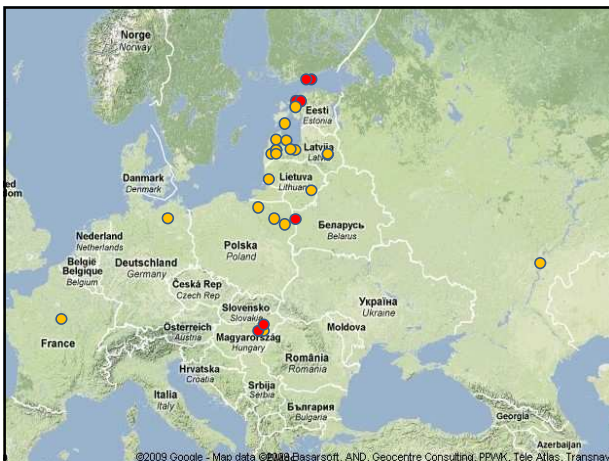
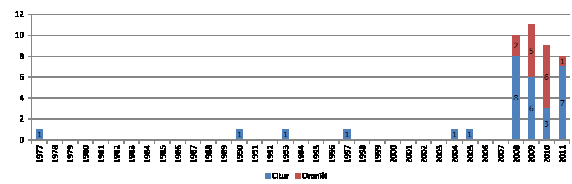
Informācija saņemta par 42 putniem; no tiem par 12 putniem vairākkārt;

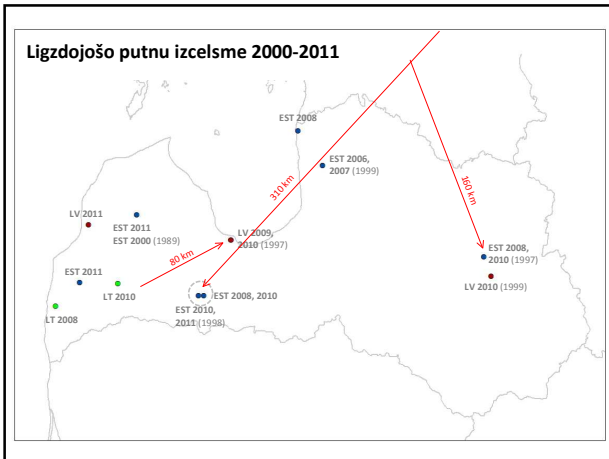
- 14,4% no visiem apģredzenotajiem.

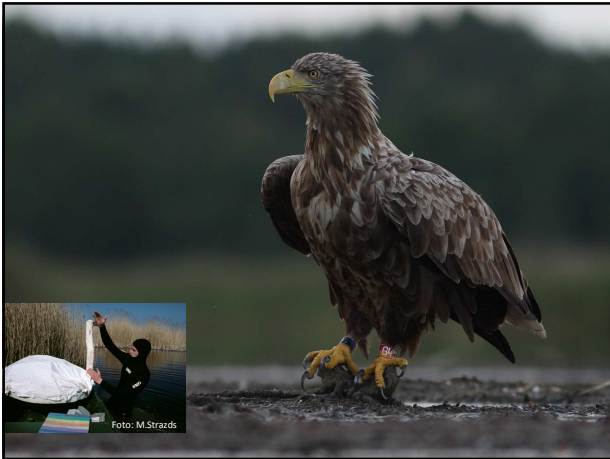
Jūras ērgļu gredzenošanas intensitāte Latvijā 1984-2011

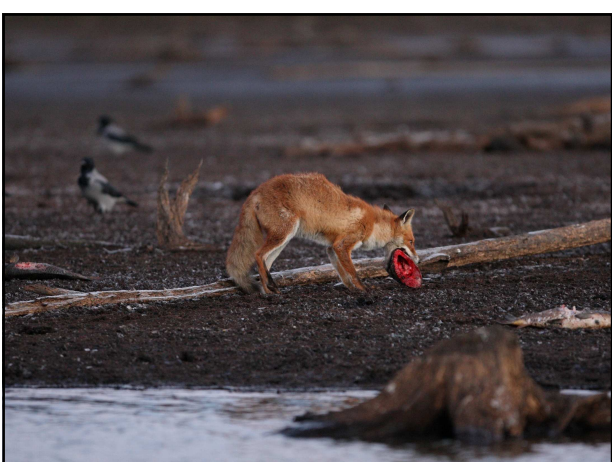

Ārzemju izcelsmes putnu atradumi/nolasījumi 1977-2011 (n=42)

Grenlande

Haliaeetus albicilla groenlandicus populācija: 150-170 pāri; izolēta no kaimiņu populācijām;

Ligzdošanas sekmes ilgtermiņā pazeminās (barības trūkums, intoksikācija ar svinu, tieša vajāšana)

Wille, F. 2003. **Status of White-tailed sea eagle in Greenland, 2000.** In: Helander B., Marquiss M., Bowerman W. (eds.) 2003. SEA EAGLE 2000. Proceedings from an international conference at Björkö, Sweden, 13–17 September 2000. Swedish Society for Nature Conservation/SF & Ätta.45 Tryckeri AB. Stockholm, 27-29.

Islande

1964. gadā aizliegta saindētas ēsmas izmantošana lapsu skaita kontroles vajadzībām – kritiski svarīgs lēmums populācijas skaita augšupejai;

Populācija – 53 pāri 2002. gadā;

Zemas ligzdošanas sekmes (0,44 juv uz teritoriālu pāri).

Skarphedinsson, K.H. 2003. **Sea eagles in Iceland: population trends and reproduction.** In: Helander B., Marquiss M., Bowerman W. (eds.) 2003. SEA EAGLE 2000. Proceedings from an international conference at Björkö, Sweden, 13–17 September 2000. Swedish Society for Nature Conservation/SF & Ätta.45 Tryckeri AB. Stockholm, 31-37.

Skotija

Populācija Lielbritānijā izzūd 1916. gadā;

1975.-1985. gadā īstenota reintrodukcijas programma, izlaizot dabā 82 Norvēģijas izcelsmes jaunos putņus;

Pirmais ligzdošanas gadījums Hebrīdu salās 1983. gadā;

1993.-1998. gadā izlaisti 58 putni;

20./21. gs mijā ligzdo aptuveni 20 pāri.

Love, J. 2003. **A history of the White-tailed sea eagle in Scotland.** In: Helander B., Marquiss M., Bowerman W. (eds.) 2003. SEA EAGLE 2000. Proceedings from an international conference at Björkö, Sweden, 13–17 September 2000. Swedish Society for Nature Conservation/SF & Ätta.45 Tryckeri AB. Stockholm, 39-50.

Norvēģija

1968. gadā 700-800 pāri;

Galvenais skaita samazināšanās iemesls – tieša vajāšana;

Aizsargāts kopš 1968. gada;

20./21. gs. mijā populācija ~ 2000 pāri

Folkestad, A.O. 2003. **Status of the White-tailed sea eagle in Norway.** In: Helander B., Marquiss M., Bowerman W. (eds.) 2003. SEA EAGLE 2000. Proceedings from an international conference at Björkö, Sweden, 13–17 September 2000. Swedish Society for Nature Conservation/SF & Ätta.45 Tryckeri AB. Stockholm, 51-55.

Zviedrija

1800. gadā populācija 500 pāri;

1920. gados jūras piekrastē 40 pāri un daži pāri Lapzemē;

Pilnībā aizsargāts kopš 1924. gada;

20./21. gs. mijā ~ 300 pāri

Helander, B. 2003. **The White-tailed sea eagle in Sweden – reproduction, numbers and trends.** In: Helander B., Marquiss M., Bowerman W. (eds.) 2003. SEA EAGLE 2000. Proceedings from an international conference at Björkö, Sweden, 13–17 September 2000. Swedish Society for Nature Conservation/SF & Ätta.45 Tryckeri AB. Stockholm, 57-66.

Dānija

Pēdējais ligzdošanas gadījums 1911. gadā;

Pilnībā aizsargāts 1931. gadā;

Pirmie rekolonizācijas mēģinājumi 1952-1981. gadā nesekmīgi;

1995. Pirmais ligzdošanas gadījums;

2000. gadā 6 ligzdojoši pāri

Gensbol, B. 2003. **The Re-colonization of the Sea eagle in Denmark.** In: Helander B., Marquiss M., Bowerman W. (eds.) 2003. SEA EAGLE 2000. Proceedings from an international conference at Björkö, Sweden, 13–17 September 2000. Swedish Society for Nature Conservation/SF & Ätta.45 Tryckeri AB. Stockholm, 67-69.

Lietuva

19. gs. "salīdzinoši parasts";

20. gs. ligzdošana nav konstatēta;

1987. ligzdo divi pāri;

1999. gadā 22 pāri.

Mecionis, R., Dementavicius, D. 2003. **Monitoring of White-tailed eagle in Lithuania (1994-1999)**. In: Helander B., Marquiss M., Bowerman W. (eds.) 2003. SEA EAGLE 2000. Proceedings from an international conference at Björkö, Sweden, 13-17 September 2000. Swedish Society for Nature Conservation/SF & Ätta.45 Tryckeri AB. Stockholm, 85-89.

Igaunija

20./21. gs. mijā 80-90 pāri;

Divas nodalītas populācijas (R un A, kas pamazām saplūst).

Volke, V., Randla, T. 2003. **Population trends of the White-tailed eagle in Estonia in the 1990**. In: Helander B., Marquiss M., Bowerman W. (eds.) 2003. SEA EAGLE 2000. Proceedings from an international conference at Björkö, Sweden, 13-17 September 2000. Swedish Society for Nature Conservation/SF & Ätta.45 Tryckeri AB. Stockholm, 97-101.

Ungārija

Plaši izplatīts plēsējs 19. gs, sākot ar 1900. gadiem skaita lejupslīde;

Aizsargājams kopš 1939. gada (joprojām drikst šaut zivju dīķos), stingri aizsargājams kopš 1954. gada;

1957. gadā populācijas lielums – 25 pāri; 1970. gados zemākais punkts – 20 pāri;

Šobrīd galvenie draudi – mežsaimniecība un augstsprieguma elektrolīnijas;

Sugas aizsardzības darbi – elektropārvades līniju izolēšana;

Bank, L., Deme, T., Horvath, Z., Kalocsa, B., Eniko, T. 2004. **Population changes of the White-tailed Eagle *Haliaeetus albicilla* in Hungary, with special attention to the lower Hungarian Danube-valley, 1987-2003**. In: Chancellor, R. D. & B.-U. Meyburg eds. 2004 Raptors Worldwide. WWGBP/MME, 529-536.

Vēja generatori

Divi gadījumi Vācijā, kad reģistrēta jūras ērgļu sadursme ar rotoriem, abos gadījumos sekas letālas;

Salīdzinošs pētījums ASV : 4 gadus ilga pētījuma laikā no 179 ar raidītājiem aprīkoti klinšu ērgļiem 61 gājis bojā, t.sk. 23 pēc sadursmes ar vēja turbinām;

Var būt nozīmīga problēma vietās ar lielu plēsīgo putnu blīvumu

Krone, O. 2003. **Two White-tailed Sea Eagles (*Haliaeetus albicilla*) Collide with Wind Generators in Northern Germany**. J Raptor Res. 37(2):174-176

Jūras ērgļi un mežsaimniecība

Salīdzinājumā ar jūras ērgļi, melnais stārķis ir jūtīgāks pret traucējumu un mežsaimnieciskās darbības izraisītām ainavas izmaiņām, tomēr mežsaimnieciskā darbība, iespējams, nav vainojama pie patlaban novērojamās melnā stārķa skaita lejupslīdes.

Rosenvald, R., Lohmus, A. 2003. **Nesting of the black stork (*Ciconia nigra*) and white tailed eagle (*Haliaeetus albicilla*) in relation to forest management**. Forest Ecology And Management 185, 217-223

Dzimumu noteikšana jaunaļiem putniem

Salīdzināta dzimumu noteikšanas precizitāte, izmantojot molekulārās metodes un stulma mērījumus (viegli izmantot lauka apstākļos).

D un C Zviedrijā stulma mērījumi jāva noteikt dzimumu ar 96% precizitāti, metode nav precīza Lapzemes populācijai, kurā jaunie putni ir salīdzinoši mazāki.

Helander, B., Hailer, F., Vila, C. 2007. **Morphological and genetic sex identification of white-tailed eagle *Haliaeetus albicilla* nestlings**. J. Ornithol. 148:435-442

Paldies par
uzmanību!